

Aanwijzing van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 9 oktober 2023, kenmerk 3696063-1053658-PZo, op grond van artikel 7 van de Wet marktordening gezondheidszorg inzake de prestatie impactvolle transformaties

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Gelet op artikel 7 van de Wet marktordening gezondheidszorg;

Na op 26 juni 2023 schriftelijk mededeling te hebben gedaan aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II 2022/23, 31 765, nr. 792) als bedoeld in artikel 8 van de Wet marktordening gezondheidszorg over het voornemen om een aanwijzing te geven aan de Nederlandse Zorgautoriteit inzake de vaststelling van de prestatiebeschrijving impactvolle transformaties;

Besluit:

Artikel 1 Definities

In deze aanwijzing wordt verstaan onder:

- *beoordelingskader*: Beoordelingskader Impactvolle zorgtransformaties en inzet transformatiemiddelen. Bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 31 765, nr. 704;
- *ventiel*: het gaat hier om (het deel van) de kosten van de impactvolle transformaties die niet via de zorgverzekeraars worden gefinancierd, maar op een andere manier worden gealloceerd;
- *wet*: Wet marktordening gezondheidszorg;
- *zorgautoriteit*: Nederlandse Zorgautoriteit, genoemd in artikel 3 van de wet.

Artikel 2 Werkingssfeer

Deze aanwijzing is van toepassing op zorg of overige diensten als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel a, van de Zorgverzekeringswet.

Artikel 3 Prestatiebeschrijvingen, tarieven en bovengrens

1. De zorgautoriteit stelt prestatiebeschrijvingen met een vrij tarief vast voor impactvolle transformaties.
2. De zorgautoriteit kan de prestatiebeschrijvingen met een vrij tarief, bedoeld in het eerste lid, terug laten werken tot en met 1 januari 2023.
3. De zorgautoriteit stelt voor een impactvolle transformatie slechts prestatiebeschrijvingen vast indien:
 - a. daarbij is voldaan aan de criteria van het beoordelingskader en
 - b. de betrokken zorgaanbieders en de zorgverzekeraars een overeenkomst voor de prestatiebeschrijvingen van de impactvolle zorgtransformatie hebben gesloten.
4. De vaststelling van de prestatiebeschrijvingen als bedoeld in het eerste lid vindt plaats op tweezijdige aanvraag van zorgverzekeraars en zorgaanbieders, inclusief een voorstel voor die prestatiebeschrijvingen en een bovengrens.
5. De zorgautoriteit neemt na 31 december 2027 geen nieuwe tweezijdige aanvraag voor impactvolle transformaties in behandeling.

Artikel 4 Macrobeheersbaarheid

1. De zorgautoriteit stelt voor elke impactvolle zorgtransformatie voor alle betrokken zorgaanbieders van de betreffende zorg één individuele bovengrens vast als bedoeld in artikel 50, tweede lid, aanhef en onder c van de wet.
2. Deze bovengrens bepaalt de zorgautoriteit op basis van de tweezijdige aanvraag van zorgverzekeraars en zorgaanbieders met dien verstande dat zij tot ten hoogste voor een bedrag van € 2,395

miljard aan individuele bovengrenzen vaststelt. De € 2,395 miljard omvat ook het ventieldeel. De door de zorgautoriteit vastgestelde bovengrenzen en de geraamde kosten van transformaties die via het ventiel lopen, brengt zij in mindering op genoemd bedrag.

3. In afwijking van eerder gegeven aanwijzingen aan de zorgautoriteit, maken de tarieven, bedoeld in artikel 3, geen onderdeel uit van geldende macrobeheersinstrumenten.

Artikel 5 Opdracht

De zorgautoriteit stelt ter uitvoering van deze aanwijzing beleidsregels en waar nodig regels vast.

Van deze aanwijzing wordt mededeling gedaan door plaatsing met de toelichting in de Staatscourant.

*De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers*

TOELICHTING

Algemeen

Op 26 juni 2023 heb ik beide Kamers geïnformeerd over mijn voornemen om de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) een aanwijzing te geven met daarin de opdracht om prestatiebeschrijvingen met een vrij tarief vast te stellen voor impactvolle zorgtransformaties.¹ Voor deze transformaties is een totaal van € 2,812 miljard euro beschikbaar gesteld, minus € 416,6 miljoen. Het beschikbare bedrag bedraagt dus € 2,395 miljard. De € 416,6 miljoen is bij ontwerpbegroting 2023, eerste suppletoire begroting 2023 en ontwerpbegroting 2024 toegevoegd aan de begroting van VWS voor een aantal afspraken in het Integraal Zorgakkoord (IZA) waarvan de bekostiging via de begroting loopt in plaats van via de zorgverzekeraars.

Ter borging van de doelmatige en rechtmatige besteding van de transformatiemiddelen geldt een aantal voorwaarden waaraan de transformatieprojecten dienen te voldoen. Deze voorwaarden volgen uit het gezamenlijk door alle IZA-partijen vastgestelde *Beoordelingskader Impactvolle zorgtransformaties en inzet transformatiemiddelen (beoordelingskader)*.² Zo zijn de beschikbare transformatiemiddelen die met deze prestatiebeschrijvingen in rekening worden gebracht beperkt tot zorg als bedoeld in de Zorgverzekeringswet (Zvw) en zijn dubbele bekostiging en concurrentievoordeel niet toegestaan.

Om de kosten van de impactvolle transformaties in rekening te kunnen brengen zijn prestatiebeschrijvingen van de NZa nodig. Voor het vaststellen van de genoemde prestatiebeschrijvingen, de aanvraagprocedure bij de NZa zelf en de budgettaire beheersing geldt een aantal voorwaarden. Dit licht ik toe onder het kopje artikelsgewijs.

Artikelsgewijs

Artikel 2

Dit artikel regelt de werkingssfeer. Deze aanwijzing ziet op zorg of overige diensten als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel a, van de Zorgverzekeringswet. Het moet dus gaan om activiteiten van Zvw-zorgaanbieders die zien op de transformatie van de door hen zelf te leveren Zvw-verzekerde zorg.

Artikel 3

De keuze voor een vrij tarief komt voort uit de wens om maatwerk mogelijk te maken binnen de diverse regio's. De aparte prestaties vormen de mijlpalen van een impactvolle transformatie. De uitbetaling door zorgverzekeraars aan de Zvw-zorgaanbieders vindt steeds plaats per bereikte mijlpaal.

In het IZA was voor 2023 de afspraak gemaakt dat zorgaanbieders en zorgverzekeraars nieuwe prijsafspraken zouden overeenkomen zodat de transformatiemiddelen konden worden uitgekeerd in afwachting van de aparte prestatiebeschrijving per 2024 of 2025. Deze werkwijze bleek niet uitvoerbaar voor zorgverzekeraars en zal leiden tot uitbetalings- en verantwoordingsproblemen. De NZa kan daarom voor de impactvolle zorgtransformaties die in 2023 zijn gestart de prestatiebeschrijvingen met vrij tarief laten terugwerken tot en met 1 januari 2023.

In dit artikel staan verder de aanvraagprocedure en de voorwaarden genoemd waaraan de NZa toetst voordat zij prestatiebeschrijvingen met bijbehorend tarief voor het transformatieplan vaststelt. De NZa verricht afgezien van de toetsen op het gebied van macrobeheersbaarheid geen verdere inhoudelijke beoordeling van de impactvolle zorgtransformatie. De uitgaven die gepaard gaan met de impactvolle transformatie komen alleen in de jaren 2023 tot en met 2027 voor vergoeding in aanmerking. Na 31 december 2027 neemt de NZa dan ook geen nieuwe tweezijdige aanvraag meer in behandeling.

Artikel 4

Vanuit budgettaire beheersing heb ik gekozen voor een bovengrens voor de som van de tarieven voor het geheel van de prestaties voor de impactvolle transformatie. Zo is zowel voorzien in een waarborg vooraf op de totale kosten van elke impactvolle transformatie, als achteraf. In het kader van de reguliere verantwoordingscyclus controleert de NZa vanaf 2023 namelijk bij elke transformatie of de

¹ Kamerstukken II 2022/23, 31 765, nr. 792.

² Bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 31 765, nr. 704.

zorgverzekeraars niet meer ter compensatie inbrengen in het Zorgverzekeringsfonds dan de vastgestelde bovengrens.

De tweezijdige aanvraag van de zorgverzekeraars en zorgaanbieders bevat een voorstel voor de individuele bovengrens en indien van toepassing een ventieldeel. De NZa draagt er zorg voor dat de som van het totaal van de individuele bovengrenzen en ventieldelen niet meer bedraagt dan € 2,395 miljard, het bedrag van de beschikbare middelen. Ter illustratie: wanneer het beschikbare bedrag € 2,4 miljard betreft en een totaal van transformatieplannen € 500 miljoen bedraagt (waarvan € 400 miljoen via de zorgverzekeraars en € 100 miljoen via het ventiel) is de beschikbare ruimte voor nieuwe aanvragen € 1,9 miljard. De NZa zal indien het beschikbare bedrag aan individuele bovengrenzen en ventieldelen is bereikt geen nieuwe prestatiebeschrijvingen met een vrij tarief voor impactvolle transformaties meer vaststellen.

*De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers*